

Мельник А. О.

«Фінанси і кредит», 5 курс

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Науковий керівник — к.е.н., старший викладач Пислиця А.В.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Проблема державного регулювання трансфертного ціноутворення (далі — ТЦ) довго дискутувалася в Україні. У результаті 4 липня 2013 року був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ТЦ» (далі — Закон про ТЦ) [2], що набрав чинності 1 вересня 2013 р.

Проблемі регулювання ТЦ в Україні присвячені праці Колдовського М. [7], Тишук Т., Іванова О. [5], Савченка Т., Павленко Л. [8] Дзюби П. [6] та ін., однак недостатньо дослідженими залишаються проблеми впровадження податкового регулювання ТЦ і державної протидії використанню ТЦ для ухилення від сплати податків.

Механізм ТЦ дозволяє залишати значну частину прибутку на рівні компанії, яка зареєстрована в низькоподатковій юрисдикції або використовує спеціальні податкові режими. Тому в більшості країн світу вже запроваджені правила ТЦ на основі «Керівництва ОЕСР щодо ТЦ для багатонаціональних корпорацій та податкових служб» [9] (далі — Керівництво).

Відповідно до Керівництва і Закону про ТЦ, податкове регулювання ТЦ стосується лише контрольованих операцій¹. На відміну від Керівництва, Закон про ТЦ додає до контрольованих операцій з непов'язаною особою — резидентом низькоподаткових юрисдикцій, за умови перевищення річного обороту з даним контрагентом суми в 50 млн грн. Однак дана норма фактично не стосується тих промислово-фінансових груп (далі — ПФГ), які імпортують/експортують резидентам низькоподаткових юрисдикцій продукцію металургійної, хімічної, вугільної та нафто- і газовидобувної промисловості, агропромислового комплексу, оскільки таким ПФГ дозволено обирати між встановленням цін за методами ТЦ, використанням контрактної ціни із відхиленням на +/-5 % або використанням біржових котирувань для визначення діапазону ринкових цін.

---

¹ П.п. 39.2.1 ст. 39 Податкового кодексу України [1]

Проблемою регулювання ТЦ в Україні є визначений поріг «контрольованості» операцій уу 50 млн. грн, оскільки це дає можливості для маніпулювання потоками всередині холдингу методами податкової оптимізації.

До проблемних аспектів ТЦ в Україні також можна віднести:

- ✓ нерегульованість порядку визначення звичайної ціни в операціях, які не являються контрольованими;

- ✓ відсутність роз'яснень щодо ціноутворення в операціях по наданню послуг, реалізації нематеріальних активів, корпоративної реструктуризації;

- ✓ неповноту інформації у визначених офіційних джерелах інформації про ринкові ціни [3], в яких вказані середні ціни без посилай на умови здійснення операцій, що не дає можливості з'ясувати зіставність умов таких операцій із контрольованою операцією відповідно до вимог п.п. 39.2.2.5 ст. 39 ПКУ [1];

- ✓ недієздатність товарних бірж, інформація про котирування на яких повинна використовуватися для визначення ціни;

- ✓ відсутність чітких вимог до документації про ТЦ, оскільки ризик невірною трактування і податкових перевірок являється достатньо високим.

Для вдосконалення механізму державного регулювання ТЦ можна запропонувати:

- ✓ передбачити можливість утворення консолідованої групи платників податків і консолідованої сплати податків. За критеріями існуючого проекту Закону України «Про консолідовану групу платників податків» [4] (умова 70 % прямого або опосередкованого володіння одним власником чи юридичною особою, умова сплати податку на прибуток групою за попередній рік у сумі не менше 4 млрд грн та ін.) консолідованими можна буде визначити незначну кількість ПФГ України. Тому даний законопроект потребує удосконалення;

- ✓ здійснити специфікацію джерел інформації про ринкові ціни і включення незалежних джерел інформації (комерційні бази даних, іноземні агентства);

- ✓ удосконалити процедуру підписання попереднього договору про узгодження ціноутворення, оскільки на сьогодні підписання такого договору не зменшує ризик податкової перевірки по ТЦ.

Таким чином, для того, щоб протидіяти ухиленню від сплати податків платниками податків за допомогою ТЦ, українські правила ТЦ потребують суттєвих удосконалень. На сьогодні існує чимало способів уникнути контролю за ТЦ у внутрігрупових

операціях, тому потрібні суттєві доповнення до українських правил податкового регулювання ТЦ.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № N 2755-VI.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» № 408-VII від 04.07.2013.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку джерел інформації про ринкові ціни для цілей трансфертного ціноутворення» № 866-р. від 23.10.2013.
4. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо створення консолідованої групи платників податків» № 2737 від 05.04.2013 із доопрацюваннями від 23.10.2013.
5. *Іванов О., Тищук Т.* Державне регулювання трансфертного ціноутворення в Україні як засіб протидії впливу капіталу [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/739/>.
6. *Дзюба П.* Трансфертне ціноутворення: економічний зміст і специфіка // Економіка України. — 2006. — №1. — С. 14—22.
7. *Колдовський М.* Трансфертне ціноутворення як механізм ухилення від сплати податків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2159>
8. *Савченко Т., Павленко Л.* Трансфертне ціноутворення як інструмент забезпечення внутрішньобанківської рівноваги [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1275/1/transfer.pdf>
9. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. OECD, July 2010. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.svcscentral.com/SVsitefiles/nlc/contenido/doc/073214_OECD%20TP%20Guidelines%20June%202010.pdf

Мироненко Є. І.

«Фінанси і кредит», 4 курс,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Науковий керівник — старший викладач Кокшарова С.М

ЕЛЕКТРОННЕ ЗВІТУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Податкова звітність підприємств — це відомості про результати діяльності платника, його майнове становище, де фіксується процес обчислення податкових платежів, а також сума, що підлягає сплаті до бюджету [4]. Звітування податкової звітності у еле-